

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 22 czerwca 2016 r.

DOLiS-440-908/13/MC/I

Sz. P.
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Spolecznej

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. 2135 ze zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor może kierować wystąpienie zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, w związku z pozyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o przetwarzaniu danych osobowych w sposób niezgodny z przepisami o ich ochronie, w odniesieniu do danych osobowych niezbędnych do realizacji ustawowych zadań a pozyskiwanych od innych podmiotów, jak również w zakresie uzyskiwania zgody na przetwarzanie danych osobowych od klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w (...), zwracam się o podjęcie działań prowadzących do zapewnienia prawidłowości procesu przetwarzania danych osobowych zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa.

Impulsem do niniejszego wystąpienia stała się skarga Pani J. K., zam. w E. przy ul. (...), na nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych jej oraz jej siostry, K.K. zam. w P. przy ul. (...) przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. (...), dalej zwany MOPS, jak również skarga na nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych.

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie potwierdzono, iż MOPS, jako przesłankę legalności przetwarzania danych osobowych, pozyskuje od swoich klientów zgodę, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 oraz art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy, na przetwarzanie ich danych osobowych w celu realizacji swoich ustawowych zadań. Wątpliwości budzi także sposób pozyskania przez MOPS danych adresowych z rejestrów prowadzonych przez Urząd Gminy w S..

Na wstępie podnieść należy, iż przetwarzanie danych dopuszczalne jest w oparciu o jedną z przesłanek wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 5 ustawy o ochronie danych osobowych, zwanej dalej

także ustawą – jeżeli chodzi o przetwarzanie danych tzw. zwykłych (jak np. imię, nazwisko, adres zamieszkania) oraz w jej art. 27 ust. 2 pkt 1 – 10 ustawy, gdy przetwarzanie dotyczy danych szczególnie chronionych, których katalog określony został w ust. 1 tego przepisu. Wymienione w tych artykułach przesłanki są równoprawne, co oznacza, iż każda z nich stanowić może podstawę czyniącą proces przetwarzania danych osobowych (określonego rodzaju) procesem legalnym. Jedną z przesłanek dopuszczalności przetwarzania danych, określoną w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy jest niezbędność przetwarzania danych osobowych dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Podobną przesłankę – dotyczącą tzw. danych szczególnie chronionych – stanowi art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy, który stwierdza, iż przetwarzanie ww. danych jest dopuszczalne, gdy przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Przepisy te mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez MOPS, jest ono bowiem legalizowane art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, w związku z przepisami szczególnymi regulującymi przetwarzanie danych osobowych na potrzeby realizacji zadań MOPS, np. zawartymi w ustawie o pomocy społecznej. W sytuacji natomiast posiadania przesłanki legalności przetwarzania danych innej, niż określona w art. 23 ust. 1 pkt 1, czy art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy, dodatkowe posiadanie przesłanki legalności w postaci zgody osoby, której dane dotyczą na przetwarzanie dotyczących jej danych jest zbędne. Podkreślić bowiem należy, iż podmioty publiczne działają na podstawie przepisów prawa, w ramach kompetencji nadanych im tymi przepisami (art. 7 Konstytucji RP, art. 6 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego).

Treść takiego oświadczenia, dotyczącego zgody na przetwarzanie danych osobowych, może również wprowadzać klientów Ośrodka w błąd sugerując, iż zastosowanie ma art. 23 ust. 1 pkt 1 oraz art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, t.j. wola osoby w zakresie decydowania o przetwarzaniu danych jej dotyczących ma znaczenie przesadzające dla funkcjonowania organów gminy (samorządu terytorialnego i jego jednostek), zwłaszcza, iż zgodnie z art. 7 pkt 5 tej regulacji zgoda może być odwołana w każdym czasie.

Wskazać również należy, iż ustawa o ochronie danych osobowych określa ogólne zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych, zaś skonkretyzowanie tychże zasad ma miejsce w szczególnych wobec jej regulacji przepisach prawa, które – zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legi generali* – wyłączają stosowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

W tym aspekcie wątpliwości budzi także sposób pozyskania przez MOPS danych adresowych z rejestrów prowadzonych przez Urząd Gminy w S.. Nie znajduje podstaw prawnych ich pozyskiwanie na drodze rozmowy telefonicznej pracownika MOPS z pracownikiem Urzędu Gminy w S. w sytuacji, w której zgodnie z przepisami wcześniej obowiązującej ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. nr 139, poz. 993 z późn. zm., uchylona dnia 1 marca 2015 r.), jak i obowiązującej obecnie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (t. j. Dz.U. z 2016. r., poz. 722 ze zm.), dane jednostkowe z rejestru PESEL, rejestrów mieszkańców oraz rejestrów zamieszkania cudzoziemców udostępnia się na wniosek zainteresowanego podmiotu złożony w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Stosując w swej działalności zasady ochrony danych osobowych administrator danych, powinien dopełniać obowiązku dołożenia szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane

dotyczą, poprzez zapewnienie, aby dane były przetwarzane zgodnie z prawem, zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów w jakich są przetwarzane, przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania (art. 26 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o ochronie danych osobowych).

Mając powyższe na względzie zwracam się o podjęcie stosownych czynności w zakresie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych, w szczególności o odstąpienie od przyjmowania ww. oświadczeń od klientów urzędu oraz o pozyskiwanie danych osobowych zgodnie z procedurami określonymi w odpowiednich przepisach szczególnych, a także poinformowanie Generalnego Inspektora o podjętych w tej sprawie działaniach, stosownie do art. 19a ust. 3 ustawy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.